

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De quarto F. hoc est, vt feramur semper ad perfectiora. Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

rio, quia Deus non assertionibus salforum, facti examinat fidem, sed inima conscientiam mentis interrogabit.

Denique, ut monet S. Chryostomus, cum multis reserata sit perturbationibus vita nostra, & tumultuum plena presens conditio sit, tumultus istos & perturbationes, vel ad moderatorem formam traducere, vel patienter & sine dolore ferre elaboremus, ne iactatam multis curis vitam degamus. Non enim in illa unum rerum euentu perturbatio ac tumultus est, sed in nobis atque animis nostris: qui si bene constituti fuerint, quamuis sexcenta vindex oriantur tempestates, in tranquillo ac portu perpetuo requiescimus. Licet hoc & in corporibus cerneret: qui enim confirmato est corpore ad valetudinem, quamuis inaequali cali varietate oppugnetur, non modo nihil mali accipit, sed etiam accessionem roboris exercitatione & intemperie consuetudine facit. Sin imbecillum corpus habeat, quamuis optimi cali fruatur temperatione, nullus tamen illi fractus ex hac cali aequalitate erit, cum hac intestina imbecillitas, cali etiam bonitate ledatur. Hoc quidem & in ciliaris cernimus. Quando enim firmus & corroboratus nobis venit est, quodcumque receperit, quavis id graue, quamuis ad consequendum difficile sit, in bonum illud transfundit succum, naturali temperatione, ubi malitiam superante. Quando vero firmitas eius enervata, quodammodo & languida est, quamuis optimi succi cibum adhibeas, in peius illum verit, ac corrumpit, imbecillitate vim eius omnem labefactante. Sic vera perturbatio atque confusio, non in rerum est motu, sed in animo ita affecto, qui quamuis ceterarum rerum aptam descriptionem habet, vsque dum confusio nem ac perturbationem in seipso coeuerit, nullum illi ex aliarum rerum apta descriptione presidium erit. Sed quemadmodum oculus agrotus, etiam clarissimo meridie tenebris obtuetur, atque alia pro aliis, nullumq; radiorum solum fructum habet; sanus vero ac firmus, etiam vespere poterit corpus quasi manu ducere, sine vlla offensione, sic & mentis nostra oculus, quamdiu firmus est multa, quamuis confusa, clare tamen videbit. Depravatus autem, quamuis in ipsum calum artollas, multam esse ibi perturbationem & confusionem rerum iudicabit. Itaque si menti cultum diligentem adhiberemus nulla perturbatio, nulla molestia inueberetur, quavis Euripo quouis turbulentius fursum & deorsum vita nostra iactaretur. Quocirca ut idem monet alibi: Futurorum bonorum fruitionem contumid cogitantes, omnes huius vite molestias mansueti seramus, & neque ignominia nos contristet, neque inopia grauet, neque morbus corporis mentis sensum laxet: neque contemni a multis, & inter viles haberi, seigniores nos faciat in virtutis studio, sed omnibus iis, quasi pulvis esset, excussis, assumptioq; generoso & sublimi spiritu, magnum per omnia fortitudinis specimen exhibeamus, & cum inimicis magna alacritate concilemur; & si furor ad iram exanimulet, emendemus inflammationem cantu spiritualium admonitionum, qua monstrant quam perniciose sint affectiones.

His accedat practicum monitum quod ex 1. c. 36. n. 1. de im. tat apud Thomam de Kempis: Fili iacta cor tuum

firmiter in Domino, & hominum ne metuas iudicium, ubi te conscientia reddit pius & insonem. Bonum est & beatum talia pati, nec hoc erit graue humili cordis, & Deo magis quam sibi ipsi confidenti. Multi multa loquuntur, & ideo parua fides est adhibenda. Sed & omnibus satisfacere non est possibile. Etsi Paulus Apostolus omnibus studuit in Domino placere, & omnibus omnia factus est, tamen etiam pro minimo duxit, quod ab humano die iudicatus fuit. Egit satis pro aliorum adificatione & salute, quantum in se erat & poterat: sed ne ab aliis aliquando indicaretur, vel non despiceretur, cohibere non potuit. Iudicium Deo commisit, qui totum nouerat, & patientia ac humilitate, contra ora loquentium iniqua, aut etiam vana & mendosa cogitantium, atque pro libitu suo quaque iactantium, se defendit. Respondit tamen interdum, ne infirmis ex sua taciturnitate generaret scandalum.

Et alio in loco Dei nomine sic ait: Inspice te melius, & agnosces quia vixisti adhuc in te mundus, & vanus amor placendi hominibus. Cum enim bassari refugis & confundi pro defectibus, constat utique, quod nec verus humilis sis, nec verè mundo mortuus, nec mundus tibi crucifixus. Sed audi verbum meum, & non curabis decem millia verba hominum. Ecce si cuncta contra te dicerentur, quam fingi malitiosissime possent, quid tibi nocerent, si omnino transire permitteres, nec plus quam seftucam perpenderes? Nunquid vel vnum capillum tibi extrahere possent?

Et alibi: Age quod agis, fideliter labora in vinea mea: ego ero merces tua. Scribe, lege, canta, gema, tace, ora, sustine viriliter contraria: digna est his omnibus & maioribus praliis vita aeterna. Veniet pax in die vna, qua nota est Domino: & erit non dies neque nox, huius scilicet temporis, sed lux perpetua, claritas infinita, pax firma, & requies securus.

Vltimo loco pono hoc monitum, si ab amore proprio victus & specie maioris Dei gloriae deceptus: in tuis tribulationibus adhibueris defensiones per te vel per alium propositas, tibi non profuisse, gaude vehementer, quod etiam in illis defensionibus tibi Dominus Deus dederit cruces. Ideoque tantò magis erga illas debes affici, quando vides etiam leuamina illarum, Deo sic disponente, tibi nouas cruces attulisse. Tunc autem non profunt defensiones, quando ij apud quos defensus es, non credunt defensionibus tui, sed magis confirmantur in sinistra opinione de te, quod sis superbus, impatiens, qui vel per te, vel per alios adhibeas tui defensores, ne pro malo reputeris.

CAPVT OCTAVVM.

De Quarto. F.

Hoc est, ut seramus semper ad perfectiora.

Proœmium.

Multa scripseram de quarto F. quod est, ferri semper ad perfectiora; sed cum multa alia

alia mea scripta, à me in Opusculo de iudiciis, & gradibus profectus in virtutibus citata, cum hoc quoque quarto F. ante septem annos, in Bohemiâ sint mihi à prædonibus per quandam siluam iter facienti, erepta, & elapsa è memoriâ, nunc tanquam spicas pauculas relictas in meis schedis, sterili pennâ, & plus quàm septuagena-riâ manu conabor proferre, vt studiosi virtutis, præsertim tirones, sciant, quomodo & quibus in rebus debeant proficere, & ascensionibus sacris perpetui in virtutibus profectus, attingere excella perfectionis fastigia. Nam si hominis esse proprium, ait B. Laurentius Iustinianus, vt semper proficere appetat, & uinquam ab inquisitione corporeâ, & ad huiusmodi proficiendi sollicitudinem naturali impulsu ducatur, & ad hoc homo sit conditus, vt potiora semper concupiscens, perueniat quandoque ad id, quo nihil est melius, quod est ipse Deus; multo magis id congruit vitæ spiritualis studiosis, qui reliquum hominum vulgus sanctioris vitæ studiis superare conantur, vel statu perfectiore, quem amplexi sunt, ad id excitante, desiderio vitæ perfectæ assequenda valde accensi sunt. Quoniam verò, virtutes scale Iacob comparantur, vt scribit S. Iohannes Climacus, & vt inquit S. Bernardus, nemo repente fit summus, & ascendendo non volando apprehenditur summitas scale; & vt alibi ait S. Climacus, nemo vnquam repente vno simul passu scale gradus omnes conscendere potuit; quisquis in spirituali exercitio cupit perfectionis culmen attingere, vt ait B. Laur. Iustinianus, iuxta Propheta admonitionem, ascensionis sibi in corde spirituales componat gradus, per quos de virtute in virtutem proficiens, ipsum Deum ex parte comprehendere valeat, à quo plenissimè comprehensus est.

Et quidem alio modo grauibz onusti peccatis debent ascendere, alio iusti. Morum enim primus ascensionis gradus est, desistere à peccatis mortalibus; secundus, commissa peccata desistere; tertius, sacerdoti legitimo in sacramento poenitentia sincerè manifestare & piè; quartus, absolutionem à peccatis, dolore & detestatione eorum, ac firmo emendationis & satisfactionis proposito, ac occasionum proximarum fugâ confessorio promissa ex animo, obtinere; quintus, per opera satisfactionis à Sacerdote iniuncta & sponte suscepta, pro commissis peccatis Deo satisfacere; sextus, studia virtutum per bonorum operum & sacramentorum frequentationem aggredi, & continuare, ac in iis progredi, & cum diuinâ gratiâ ad hæc omnia summè necessaria, in iis vsque ad mortem perseverare. Iusti verò alios ascensionis sacra gradus habent, per quos in vitâ bonâ semper ad meliorem & perfectiorem, ducti & excitati à diuinâ gratiâ, progrediuntur, immò & currunt; eo saltem modo, quo S. Patriarcha Abraham hospites Angelos domi suæ excepit conuiuio, et si eos in primo ingressu Angelos esse ignorauerit. Excepit enim eos, inquit S. Chryostomus, cum velocitate, cum seruenti

alacritate, cum hilaritate, cum gaudio, cum magnâ incunditate: & quod per semetipsum, non per famulos, escas eis preparatas apposuerit: & neque dignum se censuit, qui assideret eis: sed illis comedentibus, adstabat ipse sub arbore, centenarius. Equum enim est, propter infinitam Dei sanctitatem & perfectionem, vt in nobis, saltem iuxta incrementum ætatis, habeant sua incrementa virtutes, quæ nos faciunt perfectos & sanctos. Electus, teste S. Gregorio Papa, & multorum fidelium Dei seruorum experientia, cum foris ætas corporis, intus si dici liceat, crescit ætas virtutis. Quod incrementum pulchrè sic explicat S. Paulinus Nolanus Episcopus; Christus, sicut in illo ipso homine, (scilicet, suâ sanctissimâ Humanitate) quem gessit, ita in nostris mentibus gradus quosdam corporeæ ætatis exequitur. Nasçitur, crescit, roboratur, senescit. Sed orandus, ne in nobis diu aut iugiter paruulus, & infirmus, & pauper sit. Hoc est, ne anima iusti Deum in se habens, hæreat in vno statu, sine profectu ad meliora & perfectiora virtutum incrementa, quibus fideles suos seruos refocillat & pascit Deus. Quem admodum in sensibili cibo, vt scripsit S. Gregorius Nyssenus, si nihil eorum quæ nutrimenti causa sumuntur, pro excremento eiceretur, sed totum ad adiectionem corporeæ proceritatis assumeretur, quotidiano nutrimento per se adaugente magnitudinem, in multam proceritatem corpora excreverent, & attollerentur; itidem iustitia & omnis vna cum ea virtus, quoniam secundum eum qui mente percipitur cibi modum comesta non egeritur, altiores semper per se participantes efficit, sui semper adiectione magnitudinem augens.

Hæc magnitudo & proceritas virtutis crescentis, & ad suos supremos apices ascendentis, per actus suos, in dies perfectiores & feruentiores, diuinæ beneficio gratiæ, acquiritur. Nâ, vt benè scripsit S. Gregorius Papa: Vita Christiani dies sunt virtutes singulæ; menses autem, multiplicia facta virtutum. Ideo qui ad perfectiora ferri vult, non sit in exercitio virtutum segniss, sed per frequentes earum actus, vt monet S. Chryostomus, semper ascendat: & imitetur illos Dei seruos, qui, vt author est S. Gregorius Nazianzenus, nullum ascensus & deificationis modum (hoc est terminum, seu finem) agnoscebant. Equum enim est, vt, quemadmodum ait S. Ambrosius, Cum ætate accrescant simul studia bonorum actuum.

CAPVT NONVM.

Quibus in rebus sit sit ascensus perpetuus ad perfectiora.

Respondeo, tribus. Primò, vt in occasibus benè operandi, quæ se nobis offerunt, vel quas nos ipsi accersimus, semper ad perfectiora obiecta nostros actus conuertamus.

Secun-

proom. de grad. perfect.

gr. 4. Ser. r. de S. Andr.

gr. 25.

proom. de grad. perfect.

h. 41. in Genes.

l. 21. mor. cap. 13.

ep. 3. ad Seuer.

in. Beati qui estant.

279.

l. 4. q. 18. 18.

l. 4. mor. c. 22. alias in al. edit. 18.

h. de serp.

or. 1. in Iulian.

l. 1. O. m. cap. 17.